

† **SEBASTIAN**
Episcopul Slatinei și Romanaților

**SLATINA
2011**

Cuprins

Cuvânt înainte13

PERIOADA PENTICOSTARULUI

Duminica Sfintelor Paști

Hristos a înviat, iar noi murim?17

Duminica a II-a după Paști

A Sfântului Apostol Toma

Necredință sau frustrare?20

Duminica a III-a după Paști

A Sfintelor Femei Mironosițe

Viață și înviere26

Duminica a IV-a după Paști

A Slăbănogului

Formalism și neputință de a ne bucura de

binele aproapelui32

Duminica a V-a după Paști

A Samaritencei

Universalitatea, indispensabilitatea și

spiritualitatea Creștinismului38

Duminica a VI-a după Paști

A Orbului din naștere

Reîncarnare, ereditate sau re-creație?.....44**Duminica a VII-a după Paști**

A Sf. Părinți de la Sinodul I Ecumenic

O scurtă incursiune în istoria Creștinismului52**PERIOADA OCTOIHULUI****Duminica I după Rusalii**

A Tuturor Sfinților

Sfinți și sfințenie59**Duminica a II-a după Rusalii**

A Sfinților Români

Sfinții neamului nostru66**Duminica a III-a după Rusalii**

Despre grijile vieții

Îngrijorare, sau încredințare în voia Domnului?.....74**Duminica a IV-a după Rusalii***Vindecarea slugii sutașului,**sau despre un păgân care ne dă lecții*84**Duminica a V-a după Rusalii***Vindecarea celor doi demonizați, sau despre**cât de "incomod" poate părea unora Dumnezeu*88

Duminica a VI-a după Rusalii <i>Vindecarea slăbănogului din Capernaum, sau despre cum îmbolnăvește păcatul trupul</i>	94
Duminica a VII-a după Rusalii <i>Vindecarea a doi orbi și un mut Despre "discreția" Domnului</i>	100
Duminica a VIII-a după Rusalii <i>Înmulțirea pâinilor Entuziasm sfânt sau interes?</i>	106
Duminica a IX-a după Rusalii <i>Umblarea și potolirea furtunii pe mare Viața ca o mare</i>	114
Duminica a X-a după Rusalii <i>Vindecarea lunaticului Necredință, neputință sau ne-voință?</i>	120
Duminica a XI-a după Rusalii <i>Datornicul nemilostiv, sau despre noi înșine</i>	128
Duminica a XII-a după Rusalii <i>A tânărului bogat</i>	134
Duminica a XIII-a după Rusalii <i>Pilda lucrătorilor viei Recunoaștere și recunoștință</i>	135
Duminica a XIV-a după Rusalii <i>A nunții fiului de împărat</i>	140

Duminica a XV-a după Rusalii*Iubirea - porunca cea mai mare din Lege*141**Duminica a XVI-a după Rusalii**

Pilda talanților

Inechitate, conlucrare și răsplată148**Duminica a XVII-a după Rusalii***Femeia cananeiancă - credință, stăruință**și înțelepciune*152**Duminica a XVIII-a după Rusalii**

Pescuirea minunată

Lumină, bogăție și speranță158**Duminica a XIX-a după Rusalii**

Iubirea vrăjmașilor

De la virtuțile “normale” la virtutea virtuților162**Duminica a XX-a după Rusalii**

Învierea fiului văduvei din Nain

Moarte sau “somn”?172**Duminica a XXI-a după Rusalii***Pilda semănătorului, sau despre puțină**noastră rodire duhovnicească*178**Duminica a XXII-a după Rusalii**

Bogatul nemilostiv și săracul Lazăr

Despre Rai și Iad184**Duminica a XXIII-a după Rusalii**

Demonizatul din ținutul Gherghesenilor192

Duminica a XXIV-a după Rusalii <i>Fiica lui Iair, sau despre un alt înțeles al morții</i>	194
Duminica a XXV-a după Rusalii <i>Samarineanul milostiv, sau despre iubirea aproapelui</i>	200
Duminica a XXVI-a după Rusalii <i>Pilda bogatului căruia i-a rodit țarina</i> <i>Egoism și materialitate</i>	206
Duminica a XXVII-a după Rusalii <i>Tămăduirea femii gârbove</i> <i>Formalism și iubire</i>	212
Duminica a XXVIII-a după Rusalii <i>Pilda celor poftiți la cină dintr-o lume a pretextelor</i>	216
Duminica a XXIX-a după Rusalii <i>Vindecare celor 10 leproși</i> <i>Iubirea și comuniunea ca împliniri ale credinței</i>	222
Duminica a XXX-a după Rusalii <i>Dregătorul bogat</i> <i>De la păzirea poruncilor la desăvârșire</i>	226
Duminica dinaintea Nașterii Domnului <i>Genealogia Mântuitorului, sau despre vindecarea arborelui genealogic</i>	234
Duminica de după Nașterea Domnului <i>Fuga în Egipt</i> <i>Bilanțul Creștinismului</i>	242

Duminica dinaintea Botezului Domnului

Modelul Înaintemergătorului Ioan252

Duminica de după Botezul Domnului

Începutul propovăduirii Domnului

Logica pământească și logica dumnezeiască258

Duminica a XXXI-a după Rusalii

Orbul, sau "orbii" din Ierihon?266

Duminica a XXXII-a după Rusalii

Modelul Zaheu272

PERIOADA TRIODULUI

Duminica Vameșului și a Fariseului

Rugăciune și non-rugăciune281

Duminica Fiului risipitor

Două drame. Una mai cutremurătoare decât alta286

Duminica Înfricoșătoarei Judecăți

Despre dragoste292

Duminica Lăsatului Sec de brânză

A izgonirii lui Adam din Rai

Despre postul deplin302

Duminica a II-a din post

Vindecarea slăbănogului din Capernaum

Păcatele paralizează până și trupul308

Duminica a III-a din post

A Sfintei Cruci

Crucea ca viață sau viața ca o cruce316**Duminica a IV-a din post**

Vindecarea fiului demonizat

Postul deplin și rugăciunea adevărată322**Duminica a V-a din post**

A Cuvioasei Maria Egipteana

Despre pocăință330**Duminica a VI-a din post**

A Floriilor

Entizuasm și crimă338

DUMINICA SFINTELEI PAȘTI

HRISTOS A ÎNVIAT, IAR NOI MURIM?¹

Dreptmăritori creștini,

Mântuitorul Hristos a înviat acum două mii de ani din mormânt, biruind pe cel mai mare dușman al vieții — **moartea** — și arătând astfel că El este Stăpân nu numai peste viață, ci și peste moarte: „Unde îți este, moarte, biruința ta? Unde îți este, moarte, boldul tău?” (I Cor. 15, 55) Acest lucru ne îndreptățește pe noi creștinii ca, atunci când ne îngropăm morții, nu doar să plângem pentru fireasca durere a despărțirii, dar și să sperăm că moartea nu este dispariție definitivă, pierdere în neant, ori trecere în neființă, ci renaștere la o Viață nouă.

Hristos a înviat din morți, prădând pe cel mai mare dușman al libertății noastre — **iadul** — și arătându-Se astfel Mântuitor „celor ce ședeau în întuneric și în umbra morții” (Lc. 1, 79): „Unde îți este iadul biruința?”² Acest lucru a adus bucurie strămoșilor aflați sub blestem și care petreceau în iad, așteptându-L pe Mesia, Cel ce avea „să ridice păcatele lumii” (In. 1, 29).

¹ Acest cuvânt constituie textul Pastorelei la Sfintele Paști din anul 2009.

² Sf. Ioan Gură de Aur, *Cuvântul de învățătură din noaptea Sfintelor Paști*.

În sfârșit, Hristos a înviat din morți, sfidând pe cel mai mare dușman al virtuților noastre — **păcatul** —, arătând astfel nu numai că acesta poate fi biruit, ci și că, prin viață bineplăcută lui Dumnezeu, noi putem moșteni viața de dincolo, pentru a împărăți împreună cu Hristos Cel Înviat.

Iubiți credincioși,

Hristos a biruit și moartea, și iadul, și păcatul, eliberându-ne din robia lor și arătându-ne tuturor calea veșnicei **vieți**, împărtășindu-ne binecuvântarea deplinei **libertăți** și descoperindu-ne adevăratele **virtuți**, cu prețul propriei jertfe. Și, nu ar fi mai mare tragedie pentru omenire decât aceea ca Mântuitorul Hristos să fi murit în zadar; să fi golit iadul doar pentru a se umple iarăși și să fi înfruntat păcatul doar pentru ca noi să-l îmbrățișăm pe acesta apoi în mod voluntar.

De aceea, la acest praznic măreț și, totodată, răscolitor pentru întreaga noastră ființă, cred că ar trebui să ne întrebăm cu toții: Hristos a înviat, iar noi murim? Putea-vom noi, oare — urmând exemplului Său — să înfruntăm păcatul, pentru a lucra virtutea? Putea-vom să prefacem moartea în Înviere și să sfidăm iadul, pentru a ne sălășlui în Împărăția cea veșnică? Înțelegem noi de ce a murit și a înviat Hristos? Am pătruns noi semnificația acestui praznic, sau luăm de la el doar ceea ce ne convine și ne place? Căci, dincolo de bucuria mesei bogate de Paști și a revederii celor dragi, Învierea lui Hristos se vrea și „Învierea” noastră, iar în Hristos nu vom învia până ce nu ne vom deprinde mai întâi a trăi potrivit învățăturilor Sale și a aborda creștinește **moartea**; până nu vom râvni cu toată ființa noastră raiul în locul **iadului** și până când nu vom prefera virtutea în locul **păcatului**.

De aceea, pe cei care nu ați așteptat cu pregătire sfântă acest Praznic; pe cei care îl considerați un simplu eveniment istoric, sau îl priviți ca pe un „spectacol” bisericesc; pe cei care vedeți în el doar o bună ocazie de „petrecere”, ori un prilej de a vă reîntâlni cu cei apropiați; și, mai ales pe cei cărora Paștele nu vă spune nimic, vă întreb astăzi: Hristos a înviat, iar noi murim? Pentru cine a înviat Hristos?

Dragii mei,

Nu există **virtute** fără biruință a păcatului și nu poate exista **fericire veșnică** fără luptă duhovnicească, după cum nu a existat **Înviere** fără biruința morții! Și Hristos „*S-a făcut începătură*” nouă¹, ca să ne arate că slujirea Lui nu este nici aniversare, nici spectacol, nici petrecere — fie ea și decentă, în compania celor dragi —, ci este pe rând angajament, luptă și, în cele din urmă, biruință. Altfel, Hristos nu a murit și nu a înviat și pentru noi! Și atunci, noi ce facem, murim? Căci Domnul ne-a arătat limpede că El este „*și Viața*” (In. 14, 6), și „*Ușa*”, și doar „*cine va intra prin El se va mântui*” (In. 10, 9).

Nu este, așadar, cale spre Înviere, decât numai „*îngroparea împreună cu El*”². De aceea, să murim păcatului și să viem virtuții! Să iubim dreptatea și să urâm fărădelegea! (Ps. 44, 9) Să ducem viață bineplăcută Lui și El „*ne va învia și pe noi în ziua cea de apoi*” (In. 6, 40).

Să petrecem Sfintele Sărbători ale Paștilor asumându-ne cu toată ființa noastră lupta împotriva păcatului, ca să dobândim cununa virtuților și, pătrunzând profund semnificația morții și a Învierii Domnului, a deșertării iadului și a redeschiderii Împărăției celei veșnice, să ajungem și noi a fi părtași tainei morții și Învierii Lui, Amin!

Hristos a înviat!

¹ Ibidem.

² Canonul Paștilor, cântarea a treia.

DUMINICA A II-A DUPĂ PAȘTI

A Sfântului Apostol Toma

NECREDINȚĂ SAU FRUSTRARE?

Dreptmăritori creștini,

Invățătura Bisericii noastre ne arată că, odată încheiată viața aceasta, „se trage linie” și că, dincolo de mormânt nimeni nu mai poate face nimic, fără numai Biserica și urmașii noștri, prin rugăciunile și jertfele lor. Această învățătură izvorăște și din atitudinea și comportamentul Mântuitorului Hristos după învierea Sa din morți. Ia gândiți-vă! Înainte de Înviere, Domnul a petrecut în mijlocul tuturor, întâlnindu-se și vorbind cu toți, stând de vorbă și cu cei care Îl ascultau, dar și cu nemulțumitorii și suspicioșii farisei, cărturari și saducheii. Stătea la masă cu vameșii și cu păcătoșii (Mc. 2, 16), vorbea, predica și Se arăta tuturor, căutând să-i folosească pe toți.

Ei bine, dacă în viața Sa pământească de până la Înviere Hristos a petrecut cu toți, după aceea se arată doar celor apropiați Lui, prietenilor Săi. Nu Se mai arată fariseilor, cărturarilor, saducheilor ori necredincioșilor în general. Nu mai stă de vorbă cu vameșii și cu păcătoșii, căci se consumase etapa în care oamenii avuseseră posibilitatea să-L cunoască. După Înviere, Hristos are o altă atitudine: Se arată doar celor apropiați. Doar pentru aceștia consideră că mai merită să Se reveleze, dovedind astfel că s-a făcut deja „cernerea”

sau alegerea, pentru că prin moarte se merge într-o altă viață, pentru care s-a optat deja, în decursul vieții acesteia.

Hristos petrece, așadar, încă patruzeci de zile pe pământ după învierea Sa din morți, ca să îi încredințeze de realitatea Învierii doar pe prietenii și apropiații Săi, adică pe cei aleși pentru Împărăția Cerurilor. Astfel, Se arată mai întâi Mariei Magdalena, din care scosese șapte demoni (Lc. 8, 2), iar apoi Se arată femeilor mironosițe, pe când acestea se întorceau de la mormânt, zicându-le: „Bucurați-vă!” (Mt. 28, 9) S-a arătat, după aceea, ucenicilor Săi în „Mica Galilee”, pe muntele Eleon, intrând prin ușile încuiate (Mc. 16, 7), iar apoi S-a arătat deosebi la doi dintre ucenici, Luca și Cleopa, pe când aceștia mergeau la o țarină din Emaus (Lc. 24, 13).

În sfârșit și, de aceea sărbătorim în duminica aceasta pe Sfântul Toma, Mântuitorul Hristos S-a arătat și acestui apostol pe care, vreau să vă spun încă de la început că pe nedrept poporul l-a etichetat drept „necredinciosul”, ca și cum ceilalți ar fi crezut în Înviere... Vreți să spuneți că Maria Magdalena a fost dispusă să creadă în El, de vreme ce L-a confundat cu grădinarul? (In. 20, 15) Nu se aștepta să-L întâlnească pe Hristos înviat din morți, ci se interesa să afle cine l-a luat trupul din mormânt. Femeile mironosițe, oare, au crezut în El, de vreme ce „*n-au spus nimănui nimic, căci se temeau*”? (Mc. 16, 8) căci, înspăimântate, erau gata-gata să nu dea ascultare cuvântului Domnului care le zisese: „*Mergeți și spuneți ucenicilor Lui și lui Petru ca va merge în Galileea, mai înainte de voi; acolo Îl veți vedea, după cum v-a spus*” (Mc. 16, 7). Cei doi ucenici, Luca și Cleopa, oare au crezut în Învierea Lui, de vreme ce nici nu L-au recunoscut mai înainte de frângerea pâinii? (Lc. 24, 35) A crezut, oare, cineva, că Domnul a înviat? Este motivul pentru care Hristos a ales să mai petreacă pe pământ alte patruzeci de zile, ca

să-i încredințeze, nu pe toți, ci pe cei aleși, pe prietenii Săi, de faptul că El cu adevărat a înviat din morți.

De ce atunci poporul l-a etichetat pe Sfântul Toma ca fiind „necredincios”? Probabil pentru că acesta „L-a provocat” pe Hristos! Nu cu ateism, nici cu aroganță, ci cu amărăciune și frustrare! S-a simțit nedreptățit; s-a simțit respins. De ce? Pentru că Domnul Se arătase Mariei Magdalena, femeilor mironosițe, celor doi care mergeau spre Emaus, ucenicilor în după amiaza Învierii și lui Simon Petru, când l-a repus în demnitatea apostolească (In. 21, 15-17) din care căzuse prin lepădare. Numai lui, lui Toma, nu i Se arătase, și tradiția spune că acesta a plâns și s-a considerat nedreptățit: *„Nu am fost și eu, oare, ucenic al Său? Nu L-am slujit și eu trei ani și jumătate? Nu L-am ascultat și eu învățătura și nu m-am arătat și eu gata să mor împreună cu El?”* Aduceți-vă aminte că, la învierea lui Lazăr, Hristos le-a zis ucenicilor Săi: *„Lazăr, prietenul nostru, a adormit; Mă duc să-l trezesc”,* la care Apostolul Toma a replicat: *„Să mergem și noi și să murim cu El”* (In. 11, 11 și 16).

Iată-l pe Sfântul Toma, așadar, la fel de „credincios” ca ceilalți și la fel de gata să-și dea viața pentru El. Și, cu toate acestea, suntem astăzi în a opta zi de la Înviere, și pe Toma Hristos îl „trecuse cu vederea”; nu i Se arătase. De aceea, nu din necredință, ci dintr-o amărăciune firească, dintr-o nedreptate pe care a simțit-o profund apăsându-i inima și din frustrare, Apostolul Toma a spus aceste cuvinte pe care poporul s-a grăbit să i le eticheteze drept necredință: *„Dacă nu voi vedea în mâinile Lui semnul cuielor, și dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, și dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede”* (In. 20, 25).

Dacă ar fi fost vorba de necredință sau aroganță, Hristos nu S-ar mai fi arătat Apostolului Toma, pentru că

după Înviere El nu S-a mai arătat decât celor care au meritat. A fost, însă, altceva: a fost mâhnire, a fost amărăciune, a fost frustrarea de a nu fi considerat și el vrednic de a-L vedea pe Domnul înviat, alături de ceilalți ucenici, alături de Petru chiar, care se lepădase de trei ori de El. Acela Îl întâlnise pe Hristos, iar Toma nu. Este motivul pentru care astăzi Domnul vine în foișorul din Ierusalim, intră prin ușile încuiate la ucenici (In. 20, 26) și îl „îndreptățește” pe Apostol cu aceste cuvinte: „*Adu degetul tău încoace și vezi mâinile Mele și adu mana ta și o pune în coasta Mea și nu fi necredincios, ci credincios*” (In. 20, 27). Și, credeți dumneavoastră că Toma s-a mai apropiat să pună degetul în semnul cuielor, sau a pipăit coasta rănită a Domnului? Scriptura nu ne spune că Toma a fost atât de „trupesc”. Numai dacă ar fi făcut-o, am fi putut spune că acesta într-adevăr a avut o problemă de credință. Toma însă nu s-a mai apropiat de Hristos să-I pipăie rănilile; i-a fost de ajuns cuvântul Său Dumnezeiesc pentru a-L recunoaște. I-a fost de ajuns bunăvoința Domnului de a i Se arăta și lui, ca să-i treacă mâhnirea și să-i potolească amărăciunea și frustrarea și să declare: “*Domnul meu și Dumnezeul meu!*” Fără să-L pipăie! Iar Hristos i-a răspuns așa, ca să ne încredințeze pe noi de faptul că Toma nu a fost necredincios, ci credincios: „*Pentru că M-ai văzut, Tomo, ai crezut. Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut!*” (In. 20, 29) „A văzut”, așadar, nu a mai pus mâna sa în coasta Lui și nu a mai pipăit rănilile ca să se convingă de faptul că avea de-a face cu Hristos Cel Înviat din morți.

Iubiți credincioși,

Iisus a adăugat și sintagma „*Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut!*” (In. 20, 29), referindu-Se la noi, cei de peste veacuri, care suntem prietenii Săi, cei aleși, cei pentru care El înviază în fiecare an și cu care petrece nu doar patruzeci

de zile după învierea Sa, ci petrece zi de zi și clipă de clipă în lăuntru nostru, în ființa noastră, ca să ne încredințeze că a înviat cu adevărat, că este viu și că este cu noi. Hristos nu refuză mânia noastră, ori lupta și dorința noastră de a ne convinge de adevăr. Nu poate tolera, însă, necredința sau aroganța. Bunăcuvința lui Toma și justificata lui mânia nu L-au ofensat pe Domnul, ci dimpotrivă, L-au făcut să-i răspundă și să i Se arate, de unde înțelegem că dorința noastră legitimă de a-L cunoaște, a-L recunoaște ori a-L „întâlni” și „simți” pe Hristos, fie în Taina Sf. Spovedanii, fie în Taina Sf. Împărtășanii, în post și în toate celelalte fapte bune sunt dorințe pe care El le binecuvintează. Nu poate tolera, însă, ateismul, aroganța sau îndărătnicia celor care se opun adevărului oricât de evident ar fi el! Și a fost adevărul lui Hristos atât de evident de-a lungul celor două milenii, cu vârf și îndesat...

Oamenii, însă, sunt aceia pe care îi vedem cu toții. Puțini aleși, chiar dacă mulți, adică toți chemați la credință, iar duminica de astăzi, a încredințării lui Toma, este, totodată, și o încredințare a noastră de faptul că Mântuitorul Hristos, închis în mormânt, a înviat; S-a arătat a fi Dumnezeu adevărat și ne-a cerut tuturor să trăim viața aceasta creștină împreună cu El, ca aleși ai Săi. Atenție, însă, că la finalul vieții acesteia se trage linia și tradiția spune că în cele ce vom fi aflați, în acelea vom fi și judecați! Hristos, prin atitudinea și comportamentul Său de după Înviere, arată că nu mai este al tuturor, ci doar al celor aleși, iar cei respinși sau aflați de-a stânga, așa cum se zice în evanghelia Înfricoșătoarei Judecăți (Mt. 25, 31-46), nu mai sunt ai Lui.

Dragii mei,

Încredințarea de astăzi a Apostolului Toma ne face și pe noi să credem că într-adevăr Hristos a înviat, că ne poate

Învia și pe noi și ne poate duce la viața cea veșnică împreună cu El, ca aleși ai Săi. Numai să lepădăm de la noi necredința, aroganța, încăpățânarea de a nu crede Sf. Scriptură, de a nu-i crede pe Sfinții Părinți care ne-au învățat că așa se trăiește viața în Dumnezeu și așa trăind-o putem să rămânem aleși ai Lui, în comuniune cu El în viața de apoi. Hristos este gata să petreacă împreună cu noi și dincolo de moarte. El, după cum a petrecut cu ucenicii Săi, cu cei aleși și apropiați, este gata să petreacă și cu noi viață duhovnicească, viață dumnezeiască, viață creștină adevărată.

Să ne rugăm Lui, așadar, să ne dăruiască și nouă credința Sfântului Toma, căruia nu a trebuit să i se dovedească nimic. Avrut doar să-L întâlnească și el pe Hristos. L-a întâlnit, I-a auzit vocea, I-a recunoscut Duhul și a spus: „*Domnul meu și Dumnezeul meu*” (In. 20, 28). Să-L recunoaștem și noi pe Dumnezeu și să petrecem împreună cu El: Domnul nostru și Dumnezeul nostru! Să ducem viață bineplăcută Lui, să fim aleșii Săi, să fim prietenii Lui, petrecând împreună cu El toată viața. Și atunci cu siguranță, după ce se va trage linia și vom păși în viața de dincolo, nu vom putea decât să petrecem în mod firesc în continuare împreună cu El, în realitatea vieții veșnice, Amin.

